BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 58-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL { În România 3 lei / În străinătate 6 lei
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G.le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 144 Sâmbătă 31 Mai 1941
8 Pagini P

UNIVERSUL

ABONAMENTE
ÎN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
În străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

ABONAMENTE
ÎN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACTIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

REORGANIZAREA INVĂȚĂMÂNTULUI PUBLIC

Învățământul public de toate gradele a suportat după războiul mondial cele mai numeroase modificări de organizare sub forma de „reforme". Care au fost scopurile urmărite prin acele reforme?

Pe deoparte, dezvoltarea învățământului primar, pentru micșorarea numărului prea mare al analfabeților și a învățământului practic; pe de altă parte micșorarea afluxului tineretului în Universități și școli superioare prin selecțiunea elementelor capabile să-și asimileze cunoștințele în diferitele ramuri ale științelor, literelor și artelor.

Ca să dezvoltăm învățământul primar în vederea micșorării numărului analfabeților a trebuit să introducem obligativitatea acestui învățământ tuturor celor în vârsta școlară și bine înțeles să sporim treptat numărul localurilor de școli rurale și al învățătorilor.

Acum se discută eventuala prelungire a obligativității învățământului primar până la vârsta de 30 ani—tot în scopul micșorării numărului analfabeților din satele noastre. Această măsură însă s'ar izbi în practică de mari greutăți din cauze de ordin social și economic. Alta este obligativitatea în materie de învățământ primar a populațiunei în vârsta școlară și cu totul alta ar fi obligativitatea în aceeaș materie întinsă până la vârsta de 30 ani, care ar sustrage dela ocupațiunile și îndeletnicirile lor o mare parte din populația rurală, chiar dacă pentru ea s'ar introduce un regim special. Ca să ridicăm nivelul cultural al satelor, prin scăderea numărului analfabeților, putem dezvolta cursurile pentru adulți, luând în seamă interesele sociale și economice ale celor ce le-ar urma.

In ce privește școlile normale ele vor trebui să fie menținute, într'un număr corespunzător nevoilor învățământului primar.

Dacă trecem la învățământul secundar, reformatorii au schimbat mereu numărul anilor de studii în licee și gimnazii, iar examenele de bacalaureat au fost supuse totdeauna criticilor severe.

Nu putem nesocoti fenomenul vremurilor noastre, care a provocat afluența tineretului în învățământul public de toate gradele și deci popularizarea învățământului, — fenomen înregistrat în toate țările civilizate — și nici imperativul selecțiunii elementelor ce intră în școlile secundare în Universități și școli superioare speciale; după cum suntem datori să dăm o dezvoltare mai mare învățământului practic, în locul celui teoretic spre a putea scăpa de plaga funcționarismului.

Dacă reformele prea numeroase și la scurte intervale de timp nu dau roadele urmărite, este și din cauza unor concepții greșite în materie de învățământ public, care nesocotesc realitățile și adevăratele interese naționale, sociale culturale și economice ale poporului românesc.

De aceea o reorganizare a învățământului nostru public în împrejurările grele prin care trecem, trebue să se facă pe temeiul experiențelor din trecut și al unor concepții sănătoase ce sunt în acord cu interesele noastre naționale, sociale, culturale și economice.

Situația militară și internațională

Declarațiile d-lui Roosevelt. — Operațiile militare din Creta și Africa

de R. SEISANU

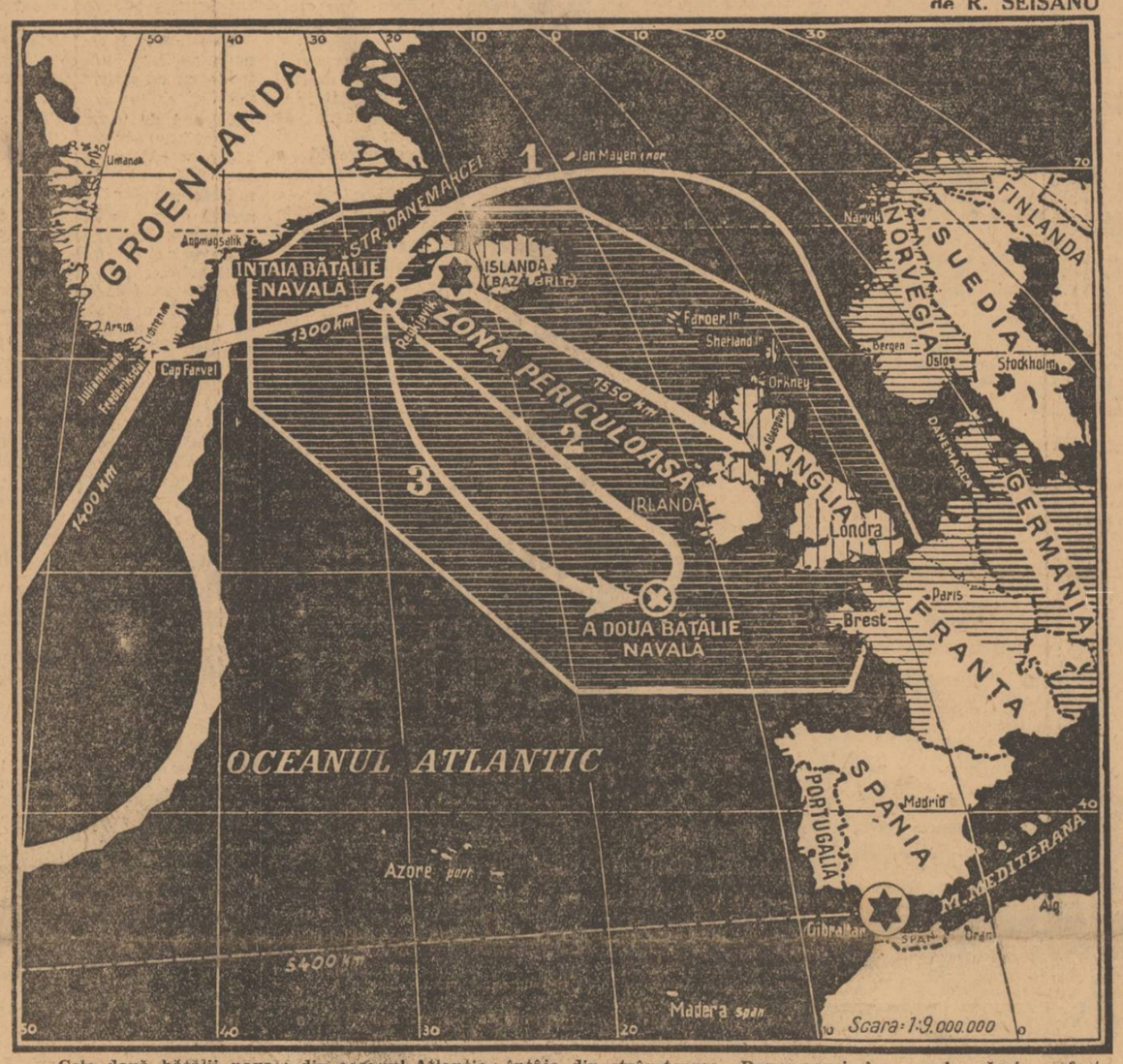

Cele două bătălii navale din oceanul Atlantic: întâia din strâmtoarea Danemarcei, în cursul căreia a fost aruncat în aer vasul de linie englez „Hood" (24 Mai) și a doua bătălie la 400 mile vest de Brest (Franța), în cursul căreia a fost scufundat cuirasatul german „Bismarck" (27 Mai). 1. Drumul urmat de „Bismarck" și „Prinz Eugen" dela Bergen în strâmtoarea Danemarka; 2. Drumul urmat de aceleași vase după întâia bătălie în direcția Brest; 3. Drumul urmat de escadra de urmărire britanică.

Cuvântarea d-lui Roosevelt pronunțată Marți la Washington și proclamarea „stării de urgență națională" dovedesc că Statele-Unite se apropie tot mai mult de momentul decisiv al intervenției sale în războiul mondial.

Ce înseamnă proclamarea „stării de urgență națională"?

Răspunsul ni-l dă chiar textul acestui document:

„Față de primejdia tot mai mare — se spune în acea proclamație, — prudența cere să se treacă la o stare militară din timp de pace care să îngădue a face față și în mod hotărît oricărei încercări ce ar tinde la încercuirea emisferei occidentale sau la stabilirea vreunei baze de agresiune contra acestei emisfere. In consecință, toate apărările militare, navale, aeriene și civile trebue să fie gata a respinge orice act de amenințare de agresiune îndreptat împotriva oricărei părți din emisfera occidentală".

Pe temeiul acestei proclamații președintele republicei Statelor-Unite este pe deplin împuternicit să ia orice fel de măsuri în legătură cu interesele apărării naționale și a siguranței statului, impuse de „amenințarea de agresiune", rămânând numai ca declararea războiului să fie aprobată de Congres, adică de Parlament.

In asemenea condiții, starea limitată de urgență națională, proclamată la începutul războiului, în 1939, a fost considerabil extinsă acum prin dispozițiile ce le cuprinde noua proclamație adusă la cunoștința poporului american de președintele Roosevelt în ziua de 27 Mai a. c.

Ca o completare și o justificare a acestei grave măsuri, d. Roosevelt în cuvântarea sa ținută în aceeaș zi, a ținut să accentueze motivele puternice ce impun Statelor Unite și Americei întregi, să facă de pe acum față „primejdiei mari" ce le amenință.

Care este acea mare primejdie?

După d. Roosevelt primejdia mare pentru Statele-Unite și America întreagă, este că... „cea mai însemnată parte a Europei și o parte din Africa sunt ocupate de forțe militare ale puterilor Axei"; apoi urmează și altele: amenințarea emisferei de apus prin extensiunea zonei de operațiuni în Atlantic; scufundarea vaselor de comert chiar înăuntrul apelor emisferei de apus, ce provoacă o scădere a tonajului care, după calculele sale, ar fi de trei ori mai mare de cât capacitatea de construcție a șantierelor engleze și de două ori mai mare de cât capacitatea șantierelor americane, așa că ritmul mai lent al construcțiilor este incapabil să acopere golurile provocate de distrugerile rapide ale vaselor; precum și tendințele de dominație mondială a Germaniei prin înlăturarea libertății mărilor și a comerțului mondial.

Dintre toate acestea, cea mai gravă pentru americani este amenințarea comunicațiilor lor maritime în zona imensă a Atlanticului din cauza războiului actual și a eventualelor sale consecințe.

Principalele industrii americane sunt organizate după sistemul producției în massă și de aceea orice obstacol s'ar ivi în libertatea navigațiunii pe Atlantic, care să întrerupă sosirea materiilor prime necesare Statelor-Unite și să stânjenească comerțul lor, impun americanilor să fie partizanii libertății mărilor.

Doctrina libertății mărilor nu este o simplă doctrină de drept internațional pentru americani, ci un comanda-

(Continuare în pag. 2-a)

DE ZIUA EROILOR

Ziua Inălțării Domnului este semnul biruitor al mântuirii prin credință și prin jertfă.

Mântuirea și Inălțarea au venit după Golgota suferinții și crucea răstignirii.

Dumnezeu învață popoarele și oamenii că numai prin credință și prin jertfă se pot înălța.

Ziua Inălțării este ziua Eroilor.

Acei cari și-au întins trupul pe crucea nemuririi românești își merită slava și cinstirea noastră.

Aceasta nu însemnează numai simțiminte și vorbe, ci să fii gata să-ți jertfești viața pentru drepturile Patriei, urmându-le exemplul.

Gral Antonescu

EROULUI NECUNOSCUT

EROU NECUNOSCUT,

Ție îți închinăm azi smerit toată sărbătoarea cugetelor noastre unite.

Prin tine și pentru tine s'au aprins azi din nou, în piepturi, flăcările de credință românească și ostășească.

Prin tine, glorie mută și învățătoare, care n'ai cerut niciodată nimic, nimănui, dar ai dat totul tuturor;

Prin tine, care ai intrat pe veci în Istorie, fără nume, dar ai dat pentru vecie Istoriei un nume;

Ne adresăm și trecutului și viitorului și mărturisim că ani dearândul am uitat jertfa ta dăruitoare și măreață și nu ne-am gândit decât la interese.

Ani dearândul am uitat fapta ta anonimă și nu ne-am gândit decât la ambiții și nume personale.

Ani dearândul am uitat că tu n'ai cerut să fii erou și că numai jertfa ta mută te-a înălțat erou.

Ani dearândul am uitat că virtutea ta cea mare era pilda tăcerii tale și a modestiei tale, pe când noi ne-am urât și ne-am disprețuit, ne-am lovit și ne-am dărâmat unii pe alții, aruncând în piețele publice tot valul deșartelor noastre vorbe și sângele tinerețului nostru.

Pe când tu ai cinstit legea eroică a Sarmisegetuzei, care-ți cere să mori pentru ca Țara să trăiască, noi am trăit în disprețul datinei sfinte și strămoșești, lăsând să fie frânte drepturile Neamului și să se frângă granițele fără luptă și fără jertfă.

Deaceea azi,

când desnădejdea ne-a cuprins inimile,

când piețele publice nu mai pot răsuna de cuvântul fariseilor,

când viața și bunurile comune ne sunt primejduite,

când granițele s'au prăvălit și nevoia ne-a sugrumat,

când cutremurarea pământului ne-a încercat și pedepsit;

Azi,

când remușcarea umbrește frunțile și răsăritul de nădejde despică cerul înegurat de păcatul nostru;

Azi,

ne-am întors la tine și am venit în fața ta, ca să auzim dojana aspră a Tăcerii,

ca să durăm din piatra statorniciei tale statornicia îndatoririlor noastre,

ca să aprindem din flămânda ta lumină de credință înoitoare și veșnică, precum veșnică va fi flacăra ta.

❖

Lespede nepieritoare, mormânt de înviere, erou de legendă renăscătoare,

veghia ta poate fi acum liniștită.

Neamul românesc se întoarce la împlinirea adevăratelor lui destine.

Azi suntem gata să-ți împlinim legea.

Nu mai cerem nimic, ci dăm totul;

Nu mai vrem vorbe, pretindem jertfă;

Nu mai împroșcăm cu ură, ci ne înfrățim cu iubire;

Nimic pentru noi, totul pentru Patrie.

Fii cu noi, alături de noi, Erou Necunoscut, Puterea noastră.

Flacăra ta veșnică să ne lumineze calea și să ne încălzească inimile numai pe această dreaptă și nouă linie.

Trecutul tău să ne despice viitorul nostru.

(Din cuvântarea rostită de d. general Ion Antonescu, Conducătorul Statului, în ziua de 8 Decembrie 1940, la mormântul Eroului Necunoscut).

Drapele tricolore...

Drapele tricolore cu fâlfâiri încete,
In care vântul zilei se-abate tot mai rar...
Ce tristă vă șeade astăzi întinse pe-un perete
Și astfel răstignite pe albul lui de var.

Drapele tricolore cu pânza voastră dragă,
Cu grije 'nfășurată și desfăcută lin,
Infățișarea voastră de astăzi prea e 'ntreagă
Și prea nepotrivită cu sufletul puțin.

Drapele tricolore păstrate în unghere
Cu alte lucruri, poate cândva, de vreun folos,
Privesc cum stați mâhnite și fără vreo putere,
Pătate ici și colo, și vulturul, sus, ros.

Drapele tricolore, vă vreau în mâini purtate,
Vă vreau desfășurate în soare și în vânt,
Vă vreau fâlfâitoare și ca un cort umflate,
Vă vreau înebunite spre jelul nostru sfânt.

Furtuna să vă rupă... să sfâșie cu dinții
Din pânza și din locul ce e pătat acum,
Când vor porni de-avalma copii și părinții
In cântece unite pe cunoscutul drum.

Iar când Dreptatea noastră va fi din nou aleasă
Și-oi înțelege-atuncia ce astăzi nu 'nțeleg,
Drapele tricolore, vă vreau întoarse-acasă
Cu pânza sfâșiată dar sufletul întreg...

TUDOR MAINESCU

UN EXERCIȚIU DE STINGEREA TOTALĂ A LUMINATULUI EXTERIOR, IN CAPITALĂ

In ziua de Vineri 30 Mai 1941, între orele 21—24 se va executa în Capitală un exercițiu de stingerea totală a luminatului public exterior de pe străzi, grădini publice și particulare, precum și orice becuri electrice din împrejurimile locuințelor, localurilor publice, întreprinderi, gări, cazărmi, spitale, etc.

Toate luminile interioare vor fi ascunse astfel ca nici o rază de lumină să nu se vadă din afară.

Vehiculele vor circula cu luminile camuflate conform instrucțiunilor în vigoare.

Organele de control vor verifica respectarea măsurilor de mai sus, iar celor găsiți în neregulă li se vor dresa formele legale și vor fi sancționați prin Tribunalul Militar al Capitalei, conform art. 63 din Legea A. A. T.

M. S. REGELE IN JUD. FĂGĂRAȘ

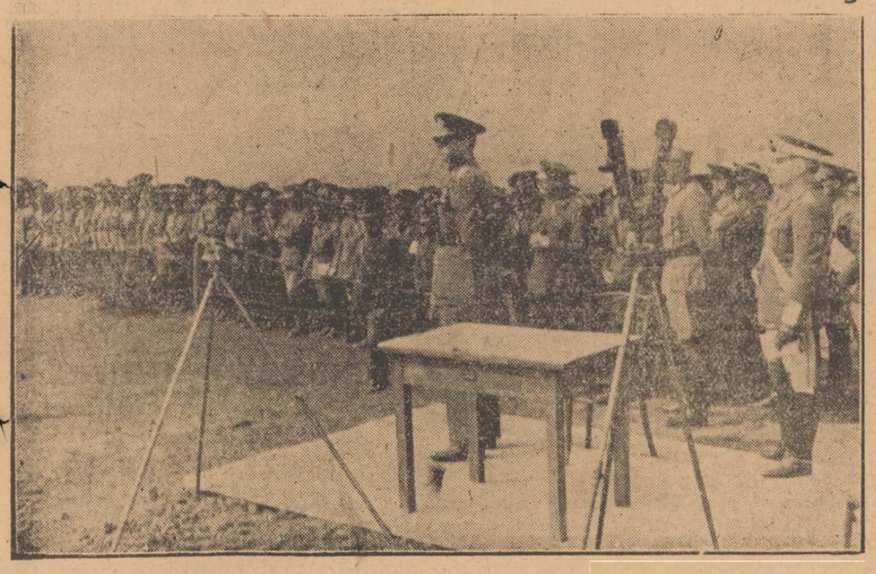

Suveranul asistă la exercițiul de tragere de lângă Făgăraș

BERLINUL ȘI DISCURSUL D-LUI ROOSEVELT

Declarațiile maiorului japonez Hiraide. — Cum e comentat la Berlin ultimul discurs al d-lui Churchill

Prin telefon dela corespondentul nostru particular din Berlin

Berlin, 28. — Cercurile politice berlineze comentează azi discursul președintelui Roosevelt.

Tonul acestui discurs, care cuprinde numeroase insulte și atacuri, e considerat aci ca neobișnuit de violent.

In Anglia s'a crezut că d. Roosevelt se va pronunța în mod hotărît pentru pace sau război, ceea ce însă nu s'a întâmplat. Președintele Statelor Unite n'a făcut nicio declarație din care ar reeși modul în care d-sa ar voi să ajute Anglia.

D. Roosevelt a spus încă odată că Statele Unite se vor opune încercărilor germane de a domina lumea. Aceasta este însă pur și simplu o închipuire a d-lui Roosevelt.

Realitatea e că președintele Statelor Unite e dispus să dea orice ajutor posibil Angliei. Comandamentul german știa însă de mult acest lucru.

Ceea ce e nou în declarațiile d-lui Roosevelt e că d-sa a spus că germanii au scufundat de trei ori mai multe vase britanice de cât Anglia e în stare să construiască și de două ori mai multe vase de cât construesc Anglia și Statele Unite împreună.

Afirmațiile d-lui Roosevelt că germanii amenință Statele Unite și că ajutoarele trimise Angliei trebue să ajungă la destinație, au fost făcute de atâtea ori încât nu se mai poate aștepta o nouă atitudine a cercurilor politice germane față de ele.

Se atrage aci atenția în această privință asupra recentelor declarații ale amiralului Raeder, pe care acesta le-a făcut presei japoneze și în care acesta a precizat punctul de vedere al Germaniei față de actualul război naval și față de ajutorarea Angliei.

Deoarece discursul d-lui Roosevelt e în contrazicere cu punctul de vedere german, este dela sine înțeles că forurile germane îl resping categoric.

Faptul acesta n'a contribuit însă la nicio modificare a încordări care dăinuește între Berlin și Washington, totul depinzând de măsurile concrete pe care le va lua America.

După cum se precizează la Berlin, Germania nu se amestecă în chestiunile americane și nu activează în nici un fel în apele teritoriale ale Statelor Unite, pe când acestea din urmă se amestecă în chestiunile europene, pătrunzând cu vasele lor în zonele de război.

Crecurile politice germane au primit cu mare satisfacție declarațiile maiorului Hiraide, seful de presă al armatei japoneze, care sunt considerate ca un sever avertisment adresat Statelor Unite.

Maiorul Hiraide a declarat că Japonia va riposta imediat la orice provocare a Angliei și Statelor Unite. Acest fapt e considerat aci ca o confirmare a intențiilor Japoniei de a-și îndeplini obligațiile față de partenerii săi din pactul tripartit. Se relevă la Berlin să maiorul Hiraide a dat pentru prima oară amănunte asupra efectivelor flotei japoneze.

❖

Discursul d-lui Churchill a fost primit aci cu indiferență. Se subliniază numai faptul că față de situația gravă din Creta, d-sa a fost nevoit să încurajeze opinia publică engleză, prezentându-i numai o parte din pierderile flotei britanice în Mediterana orientală.

Se spune în acelaș timp că d. Churchill consideră Creta ca unul din cele mai însemnate avant posturi ale Egiptului. D-sa a mărturisit cu această ocazie că germanii amenință serios poziția Angliei în Mediterana.

Aerodrom din Siria bombardat de englezi

Beyruth, 28 (Rador). — Corespondentul agenției Havas-Ofi transmite:

Miercuri dimineața la ora 10,30, un avion britanic de tip Glenmartin a bombardat aerodromul dela Nerap în apropiere de Alep. Avioanele franceze de vânătoare luându-și sborul au doborît avionul, iar cei trei ocupanți englezi au fost omorâți.

REGELE BORIS AL BULGARIEI A PLECAT IN STĂINĂTATE

Sofia, 28 (Rador). — *Agenția telegrafică bulgară transmite:*

M. S. Regele Boris, însoțit de o mică suită, a plecat Miercuri în străinătate, unde va sărbători, în intimitate, ziua onomastică a tatălui Său.

IRAKIENII INDEAMNĂ PE ARABI SĂ LUPTE CONTRA ENGLEZILOR

Vichy, 28 (Rador). — Corespondentul agenției D. N. B. află din Beyruth, că avioane irakiene au aruncat Luni manifeste asupra orașului Amman și a altor localități din Transiordania, manifeste cari îndeamnă pe arabi de a lupta în comun împotriva inamicului poporului arab.